

Napisu je dodan popis 54 djela i napisa stručne muzeološke literature koja je značajna temeljna dokumentarna građa za studij razvoja koncepcije muzeja u XIX i XX stoljeću. U daljnjem popisu je literatura koja obrađuje problematiku muzeja u budućnosti oslanjajući se uglavnom na priloge u zborniku "Museum der Zukunft" (Bilten 7 1971 str.40 43).

A.B.

"BIBLIOGRAFIJA NEPUBLICIRANIH RADOVA U MUZEJIMA"

Napis pod gornjim naslovom u Biltenu Informatica museologica br.20 str. 12 13 registriran je, sa anotacijom, u časopisu Informationen für die Museen in der DDR 3/1974. na prvoj strani ci priloga sa bibliografskim referatima najznačajnijih napisa iz međunarodne muzeološke literature. Konstatacija ove činjenice mislimo da zamjenjuje potrebu komentara.

U svakom svesku ovog časopisa, kojeg izdaje Muzeološki institut u Berlinu DDR, u bibliografskom prilogu izlazili su anotirani podaci o izabranim priložima u Biltenu Informatica museologica i svaki broj Muzeologije.

A.B.

KOMPJUTERSKI INFORMACIJSKI SISTEM U MUZEJIMA

Prikupljanje i obrada podataka predstavlja u muzejima jedan od najtežih problema. R. Putar je u referatu: "Nova tehnologija u muzejskoj službi" (Bilten informatica museologica, 20, 1973) upozorio na probleme i ukazao na mogućnosti koje pruža nova kompjuterska tehnologija, te dao prijedloge za akciju. U međuvremenu je u svijetu došlo do širenja primjene kompjutera u radu muzeja, naročito u Sjedinjenim Američkim Državama, Skandinavskim zemljama, Saveznoj Republici Njemačkoj i dr.

Na aktualne potrebe modernizacije rada u muzejima ukazalo je Jugoslavensko entomološko društvo koje je zatražilo suradnju muzeja i uklapanje muzejskih etnomoloških zbirki u kompjuterski informacijski sistem povezan s projektom kartiranja faune beskraljajevaca Evrope.

Razmatranjem tog problema došlo se do zaključka da vlastitim snagama još dulje vrijeme ne možemo postići značajniji napredak. Stoga se prišlo transferu tehnologije. Muzejski dokumentacioni centar u Zagrebu pribavio je od Smithsonovog instituta u Washingtonu zbirku općih kompjuterskih programa informacijski sistem SELGEM.

Ovaj sistem sastoji se od oko 25 kompjuterskih programa pisanih na COMBOL u, a može se koristiti uz prilagođivanje, na raznim tipovima računala. Pomoću SELGEM a ručna obrada informacija skraćuje se s mjeseca na dane. Mogu se izrađivati karte rasprostranjenosti, krivulje i grafikoni, inventarske liste,

grafički prikazi dinamike posjeta muzeju, popisi faune i flore, statističke analize, bibliografije, indeksne kartice, etikete primjeraka i depoa itd. SELGEM se može povećati, modificirati i unaprijediti za raznovrsne potrebe. Za rad sa SELGEM om nije potrebno veliko predznanje. Korisnik daje informacije u obliku teksta i sam određuje kategorije podataka.

U januaru ove godine Smithsonian institut poslao nam je programe SELGEM a uz jedini uvjet da se ne smiju prodavati niti komercijalno iskorištavati. Vrijednost paketa programa iznosi oko 30.000 dolara.

U suradnji s jednom zainteresiranom službom koja je osigurala izvjesna sredstva za stvaranje jedinstvenog informacijskog sistema za potrebe istraživanja štetne flore i faune, Muzejski dokumentacioni centar je povjerio uvođenje SELGEM a Sveučilišnom računskom centru u Zagrebu. U toku su tek pripremni poslovi i pokusni rad s programima i bit će potrebno još izvjesno vrijeme za prilagođivanje programa i to uz pomoć Smithsonianovog instituta. Nakon toga, programeri Sveučilišnog računskog centra u Zagrebu, moći će u korištenje uputiti muzejske stručnjake koji budu htjeli surađivati.

Iako su programi dobijeni besplatno, korisnici će imati izvjesne troškove za formiranje datoteka i održavanje sistema, te trošak za radno vrijeme kompjutera. Smithsonian institut ukazuje na vlastita, iako ne dugotrajna iskustva. Izdatak da se sastavi jedna datoteka i dobije neograničeni broj informacija, u prvoj godini rada kreće se oko 12. dinara po primjerku. U Smithsonianovom institutu mjesečno se obrađuje oko 300 poslova pri kojima se koriste oko 150 datoteka uz prosječni trošak oko 255. dinara po poslu. Troškovi za osoblje koje obavlja pripreme za unošenje podataka obično ostaju isti kao i prije primjene kompjutera, ali sada isti broj osoba daje veći broj informacija, te se troškovi po jedinici smanjuju. Prema iskustvima iz SAD, kompjuterski sistem povećava zahtjeve za informacijama, pojačava tempo korištenja i proširuje rad struke. Sistem je u stalnoj izgradnji u kojoj sudjeluju svi korisnici, razmjenom ideja, programa i dokumentacije.

Da bi iskoristili ovu izuzetnu priliku za brzo uvođenje suvremene tehnologije, neophodno je osigurati trajnu podršku odgovornih organa za nauku, interesnih zajednica, svih muzeja i stručnih udruženja. Bilo bi neophodno da se usvoji nekadašnji prijedlog R. Putara i da se imenuje odbor koji će nastojati da se osigura podrška planovima za uvođenje kompjuterskih sistema u muzeje.